



# GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambot'a, F'icia una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidiaceri, or 3 galbini mon. sunat'ria. Se prunera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 4.

Brasiovu, 16. Ianuaru 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

## Dotatiunea preotimii romanesci.

Urmare din Nru tr.

Astadi candu ne este iertatu a ne mai miscá si noi insine in interesulu nostru, astadi candu tocma si regimulu se pare ca ne d'ice: „ci mei romane, mai vedi si tu de capulu teu, mai miscate si tu pentru cá se o scoti la unu portu undeva“, trebuie se simt'imu cu totii o strinsa datorintia de a ne smulge clerulu din starea vechia, de a dá prin elu si acestui ritu in multe privintie clasicu o alta védia, unu altu lustru, intru care se aflase mai nainte de a'lu tavalu grecii la picioarele musulmaniloru prin tina si pulbere; a nu mai suferi nici unu minutu, cá elu se fia espusu la observatiunile ironice ale altora.

Capulu lucrului este, cá romanii se ingrijésca ei insii pre catu numai le sta prin putintia de cuviinciós'a dotare a clerului. Avemu cativa parochi si protopopi bine dotati; acestia inse facu esceptiune, facu o minoritate cam de trei la diece; eara regul'a este, ca preotii nostri isí castiga panaa loru in cea mai grea sudóre a fetii loru. Pre catu t'impu clerulu nostru nu e dotatu cumu se cade, natiunea nu are nici unu dreptu a pretinde si a cere dela arhieriei cá se hirotonésca numai preoti invatiati intru intielesulu timpului de facia. Pana candu junimii romane nu'i erá deschisa nici o cariera alt'a, mai vedeai intrandu la seminaru si juni pregatiti din cate o facultate. In viitoru se va in-templa contrariulu. Preste 10 séu 15 ani vomu avea si juristi de ajunsu. Cateva gimnasii sunt pline de romani. Nu toti se simtu chiamati a tiené in mana cumpan'a si spad'a, nici a dictá dupa §§-ii condiceii penale sentintie condannatóre, ci spiritulu unora ii atrage cá se faca natiunii bine cu crucea si cu evangeli'a. Vai de junele care sia ratacitu chiamarea sa.

Inse cumu se'si aléga elu o conditiune a vietii de altumintrea sacra, in carea in locu de a naintá in sciintia celu puçinu pre catu ii cere functiunea lui, se fia condannatu a recadé, a uitá totu si óresicumu a se selbataci!

Prea bine, cunóscemu ca trebuie se avemu preoti pre catu de invatiati si cu o moralitate mai pre susu de orice critica, pre atata si provediuti de ajunsu cu mijlócele vietuirii; se vedemu inse de unde o dotatiune cuvenita? pentru ca poporulu nostru este lipsitu.

Mai nainte de a ne lasá in deslegarea susu aruncatei intrebari, se premitemu aceleiasi alt'a: Cumu voimu noi cá se fia dotati preotii romanesci?

Fia venitul preotului de orice natura, in bani séu in cereale, séu in alte lucruri, noi se'lu respicamu aici totu numai in pretiu de bani; se presupunemu totuodata ca ne este verb'a de parochi, adica de acei preoti, carii (chiaru intru intielesulu ordinatiuniloru mai vechi) au sub pastorirea loru sufletésca celu mai puçinu una suta fumuri séu case locuite de atatea séu mai multe familii si pana la 200 fumuri séu optu sute pana la un'a miie suflete. Asiá eu sunt de opiniune, ca la fipsarea in bani a venitului unui parochu, minimum se fia 600 si maximum 1200 fiorini v. a., in care

venitu se nu se compute acela pe care unulu séu altulu l'ar avea de airea (mostenitu séu daruitu). Fara unu asemenea venit dupa a mea parere f'orte modest nu pricepu cumu se póte cá natiunea nóstra se se bucare vreodata de unu cleru precumu ilu dorescu toti cei bine simtitori. Preste acést'a ceru, cá parochulu se aiba pretutindeni locuintia franco si cuviinciós'a, constatóre din doua odai de locuitu, cancelaria (apasu: cancelaria), bucataria, camara, celariu (pifnitia); afara de aceea siura si grasdu, locu de curte si gradina larga.

Acumu se vedemu, de unde se ésa unu asemenea venitu.

Fantanile séu resursele pe care voiesc a vi le numi eu, ve sunt cunoscute la toti, nu numai, ci unele si deschise curgétóre pe la mai multe parochii, prin urmare nu ve voiu spune mai nimicu nou. Acelea sunt: 1) portiunea canonica, 2) ferdel'a, 3) dío'a de lucru, 4) veniturile din epatrachiru, 5) la unele parochii ajutoriu din veniturile comunale. Calcúulu meu in acestea venituri este urmatorulu:

Portiunea canonica rupta din terenulu comunu (pe unde nu este, cam 30 jugere cu padure cu totu) aduce venitu curatu pe anu in cereale, fenu scl. un'a cu alt'a minimum v. a. fl. 200

Ferdel'a se se dea in viitoru de grau curatu séu 2 ferdele de papusiou séu de secara, 100 à 1 fl. 50 cr. „ 150

100 dile de lucru in natura séu dupa voi'a fiacaruia rescumparate in bani à 50 cr. „ 50

Venitul stolaru se se regulese si defiga asiá, incatu de es. ingropatiunea de omu mare se fia 2 fl., de prunci si baieti pana la 18 ani de 1 fl., sarindarulu 4 fl., saracustea 2 fl., citirea paraclisului 20 cr., cununi'a 1 fl., botesulu nimicu, ci se se lase cu totulu la voi'a parintiloru; asemenea si pentru ingropatiunea ómeniloru cu totulu saraci se nu se ia nimicu.

Acestea cifre le aduseiu numai cá de esemplu, susutienu inse cumuca sunt cele mai moderate din cate numai vei aflá la oricare alta confesiune din acestea tieri.

Acea caroru aceste ferdele, dile, tacse li se voru parea prea ingreunatóre pentru poporu, se nu uite asiá curendu, ca atunci candu romanulu facea 104 dile la domni, trei septemani la comitatu si dá dieciuiél'a, si atunci candu romanulu din sasime ducea impreuna cu preotulu seu dieciuiél'a din tóte bucatele sale in curtea popii luteranu si la siur'a fiscalui, atunci elu in ca'si tienea preotu, cantaretiu si biserica. Totu aceia se nu pérda asemenea din vedere, cumuca poporulu sasescu de candu a incetatu cu darea dieciueleloru, a prefacutu pretiulu acelora in bani dela 600 pana la cate 1500 séu si doua mii fiorini v. a. venitu curatu pentru fiacare parochu in proportiunea numerului poporeniloru, eara preste acést'a mai intretieniu pe la tóte parochiile mai mari si cate unu capelanu séu si doi, apoi organistu si cate doi trei invatiatori la scóle. Totu asemenea ungurii reformati si luterani au prefacutu cápetiile in plata de bani dupa poterea loru dela 600 pana la 1000 flor. Totu asemenea trebuie se invetie si se se dedea pe viitoru si romanulu a'si susutienu precumu se cuvine unoru ómeni de dómne-ajuta si

si crestini buni pe preotulu, invatiatorulu si cantaretiulu séu intr'o stare si conditiune indestulatóre.

Sciu Domniloru o multime de comune din tóte nationalitatele si confesiunile, in care se bea vinarsu (si vinu) pe anu atata, in catu din pretiulu acelu beuturi se vine pe fiacare persóna socotindu si copii-i sugêtori cate 4 f.; séu computandu numai pacei crescuti, cate 30 pana la 50 f. v. a. de omu. Cu alte cuvinte: din ceea ce gioscâie fiacare pe anu numai spre gadilirea gâtejelului, spre degradarea demnitatii omenesci, spre intaritatea simtiurilor brutale, spre a se alunecá la excesuri barbare si sangeróse, spre a'si batjocori, bate si saraci soția si pruncii, — de ce se nu dea pentru conservareá relegiositatii, nutritia si inffiorirea moralitatii, inaintarea culturai si a prosperitatii comune? — Mai in scurtu, pre catu timp vinarsariile se multiescu si betiile numai voru a inceta, nu ne va mai crede nimini cá nu avem de unde se ne tienemu cum se cuvine preotii, invatiatorii si cantareti nostrii.

„Hei usioru ve este voua carturariloru a vorbi si a scrie la mész'a vóstra; veniti insa in mijloeculu poporului, asistati de e si la o alegere de preotu séu de dascalu, pentru cá se auditi racunindu si sbérandu, ca déca nu va fi acela pe care'lu vrea cu tare partita, ea va trece „la alta lege.“

Oho, cunóscemu si acestu felu de Kortekedés. Insa tót'a ból'a isi are leaculu seu, tio dîee totu romanulu. Se dechiaré numai odata tóte ordinariatele si consistoriile de simoniaci infami pe toti acei candidati, carii cutésa a se lasá cu poporeni la tocmeli de o lascaie macar asupra oricarui din veniturile defipte odata si sanctionate pe calea sa pentru parochu séu dascalu, apoi se tréca ticalosii oriunde voru vedea cu ochii, se vedemu unde voru mai fi priimiti si suferiti, a sari in staululu bisericii séu alu scólei asiá cum voru ei. Se fia odata numai regulatu dreptulu de alegere pe cale sinodala asiá, cá poporulu se póta alege liberu, insa — numai din acei membrii ai clerului batranu si tineru (asiá numitii clericii), carii au trecut prin tóte probele disciplinei eclesiastice, eara nu din altii carii voiescu a se hirotoni singuru: pentruca prin portarile lorú siau inchisu calea dela orice alta chiamare a vietii; — apoi se vedemu care archieru va mai hirotoni vreodata de acei, despre carii fericitulu episcopu B. dicea: „Pare ca punendu manile pe capulu lorú, leam datu si cup'a 'n mana.“ (Va urma.)

**Brasiovu.** (Feliurite.) Balulu reuniunei de Dumineca esi dupa datina catu se póte de frumosu in tóta privinti'a; ear' mai vertosu cu privire la toaletele secului frumosu, ele se vedea a fi mai modeste de catu alta data si deaceea mai laudabile. Pana candu domniá mani'a de a straluci totu numai in matasarii si blonduri, se speria fetiorii de amenintariile sarcineloru de lucsu, pe candu acumu toti se bucura, ea seculu frumosu nu mai crede in lucsu, cá in ultim'a s'a fericire. — Altele:

**Blasiu** din 23. Febr. st. n. 1863. Auditi numai minune. In 19. Jan. st. n. a. c. dîu'a mare calcara doui gendarmi cu juratii satului Springu curtea Esc. Sale preasantitulu nostru Parinte Metropolitu si consiliariu intimu alu Sacratissimei Sale e. r. si apostolice Maiestati cercandu arme si munitiune pe totu loculu inca si prin butile cu vinulu; din acui demandare s'a facutu atat'a prostitutiune tocm'a in curtea celui mai adictu si mai credintiosu omu alu preainaltiatei Sale Maiestati nu se scie; da órece machinatiune devolésca póte fi acést'a? Si cu ce scopu? De presupusu, cam presupunemu.

— Tocma mai citimu, ca Principele Serbiei spre multiamire a daruitu M. S. D. Cuza 20 de tunuri care mai astépta inca alte 24 tunuri de cele trase si 8000 carabine din Belgi'a. Ore nu cumuva istoria armeloru din Principate va fi nebunitu pe ómenii de susu? Ticalosii, ei vreau se suspicio-neze pe ómenii cei mai credintiosi dinastiei si patriei!

**Clusiu**, 8. Jan. st. n. In 18. Dec. sa tienutu adunarea generale a societatei romane de leptura de aici, la care din caus'a gerului celui cumplitu numai unu membru din districtu a potutu lua parte. Cu aceasta ocaziune s'a restauratu comitetulu, care prin chiamarea a catorva membri la diverse oficiuri prin tíera suferise cateva lacune.

Inre membrii comitetului restauratu avemu onore a salutá si pe Ill. s'a D. v.-presied. L. Vasilie Pop. De directoru comitetului fú alesu domnulu consiliariu guberniale Jacobu Bolloga, de vice-directoru domnulu protopopu localu gr. cat. Joane Pamfilie, cá membrii noi au mai intratu in comitetu domnii secretari guberniali Servianu Popovicu si Niculae Barbu, ceialalte su totu cei din anulu trecut. Dupa acea

sau alesu una comisiune pentru censurarea socoteleroru din anulu trecut, scl. in fine s'a decisu cá comitetulu sasi tiená adunarile sale cele de luna in prim'a joue a fiacarei lune, si cá societatea se si compute anii de administratiune dela Januarius st. n.

Credu ca nu va fi lucru de prisosu a adauge aci cateva notitii despre starea materiala a societatei:

Ea adeca numera:

a) membrii in locu 32,

b) „ „ afara 40,

c) are unu capitalu in oblegatiuni private de 1400 fl. (afara de acea mai are apromisi dela unu mecenate romanu 100 fiorini.

d) unu venitu anualu de 650 fl. v. a.

e) Carti romanesce, 100 de tomuri, care se folosescu si de tenerimea studiósá cu bunu succesu.

— (Ne nutresce speranti'a, ca intieleginti'a nóstra se va nevoi a face asemenea in tóta seriozitatea, in care trebuie se ne imbracam pe tóte orasiile, ba chiaru si pe sate, unde inca se se infintieze petutindinea cercuri de lectura, in care notariulu séu dascalulu celu puçinu poruncile sosite si cuprinsulu jurnaloru se le esplice, apoi se se consvatuésca si macaru Dumineca se o petréca in cercetarea lipseloru comunale si in consfaturi pentru vindecarea lorú. Lucru e seriosu si nu trebuie luat pe usioru, déca nu vremu se remanemu dupa usia.

**Multiumita publica.** Comitétulu societatei romane de lectura din Clusiu atatu Dlui Redactoru alu Gazetei Transilvanie scl., pentru ca a binevoitu a tramite si pentru bibliotec'a nóstra unu exemplariu gratis, catu si D. Dr. A. Papiu Ilarianu pentru donarea celoru siese fascióre, esite din opulu seu: „Tesauru de monumente istorice scl. isi esprimá cea mai caldurósa si cordiala multiumita.

**CROATIA** se sfaduesce mereu despre intrebatiunea tramiterii la senatulu imperialu. „Agr. Zeit.“ dice intru articulu de feluulu acesta, ca va tramite, fiindca numai in legatura mai strinsa cu intréga monarchia póte scapa de supremati'a magiara, salvandusi autonomi'a si nationalitatea, ceea ce recunoscuse si dietá lorú din 1848, si apoi in adres'a dusa la Innsbruck au dechiaratu serbatoresce, ca resbelulu, financiele si trebele comerciale se remana in competinti'a ministeriului de statu. Celelalte jurnale provóca, cá acesta intrebatiune de mare importantia se se desbata si lemuresca prin diurnale. — Slavii de la amédi, si au pusu caru in petrii, cá se reésa cu deplin'a infintiare a universitatii catu mai curundu, fiindca numai esistinti'a si inffiorirea unui atare institutu póte da Slaviloru de sudu o garantia de inffiorire si viétia nationale.

In provinciile ereditarie germane si slave se tienu dietele tieriei si partitele nationale sunt puternice. In Praga, Bohemii vorbira in limb'a lorú, germanii ear' intraloru, si paremise, ca tolerantia nationala va incepe a prinde radacina, déca natiunile vor forsa dreptulu limbei lorú.

In Bucovina inca se tiene diet'a tieriei sub presiedinti'a meritatulu nostru barbatu Eudociu de Hurmuzachi, si se crede, ca si acolo 'se voru folosi deputatii de dreptulu limbei lorú. Pana acumu, audimu, ca unu deputatu a vorbitu romanesce in diet'a Bucovinei. — Vom vedé rezultatele.

D. presiedinte alu dietei luá iniciativa si vorbi alu doilea la deschiderea dietei si romanesce, semnu, ca numai lips'a barbatiloru, cari cá deputati se representeze nationalitatea si interesele politice de limba, a fostu caus'a esilarii limbii romane din oficiu si afaceri publice ale tieriei. Acumu inse vedemu, ca Bucovin'a priimi dela Maiestate autonomi'a s'a diplomalminte intarita. Diplom'a e datata din 9. Dec. 1862 si cuprinde fasele istorice ale tieriei si recunóscerea ei cá ducatu autonomu alu Monarchiei, priimindu marc'a sa propria; bou-rulu séu Zimbrulu cu colórele venetu, rosii si galbene, cum vom vedé-o in Fóia in tóta estinderea sa.

**Vien'a** 20. Jan. La bursa se latí faim'a despre miscari de trupe catra sudulu Turciei, agio se sui si coniecturile esira la frontu. Intr'aceea se scie numai atata, ca Turci'a aduna armata catra Serbi'a, ca in Albani'a se afla Dervisch Pasia si in Bosni'a Abdi Pasia cu trupe numeróse; si Rusi'a a tramisu armata mobila prin Poloni'a spre a duce in deplinire recrutatiunea, la care se opunu polonii astufeliu, incatu M. Pr. Constantinu se departá la Petersburgu pre timpulu incercarii recrutatii cu sil'a.

Prusi'a e fórté miscata si cas'a deputatiloru vrea si a re-luatu lupt'a in contra incercariloru absolutistice ale Corónei, spre a scapa constitutiunea in tota intregimea sa. — Turci'a tramite armata si la Caucasu. —

## Tacsele ce sunt a se plăti după noua lege de timbru.

Legea cea nouă de timbru s'a introdusă și în patriea noastră, de și această nu a fost reprezentată în sen. imperialu. Scar'a I-a veche (pentru poliție) s'a cassată și în locul acesteia s'a înființată alta. Lenga scar'a II veche se mai alătură alta. Așa numitele crescături (Zuschläge) au încetat, și tacsele se compute în câte o singură cifră totală, însepreste totu mai susu computată, ceea ce se poate cunoște din alăturarea tacselor de mai înainte la cele de acum. Această lege a intrat în putere din 1. Ianuarie a. c., eara cei carii nu o voru observa strinsu, au se plătescă că pedepsă (glôba) tacs'a îndiecită. Deci toama pentru această crediuram că este de neapărata trebuință, că se publicam și noi aceste scări, pentru că cunoșterea lor se se lătiească și prin noi spre a feri pe ômeni de neplăceri și daune.

### Scar'a I. Pentru poliție (cambii.)

Pana la	75 florini	v. a.	— fl.	7 cr.
Dela	75 pana la	150 florini	v. a.	— „ 13 „
„	150 „ „	225 „ „	— „	19 „
„	225 „ „	375 „ „	— „	32 „
„	375 „ „	730 „ „	— „	63 „
„	730 „ „	1125 „ „	— „	94 „
„	1125 „ „	1500 „ „	1 „	25 „
„	1500 „ „	3000 „ „	2 „	50 „
„	3000 „ „	4500 „ „	3 „	75 „
„	4500 „ „	6000 „ „	5 „	— „
„	6000 „ „	7500 „ „	6 „	25 „
„	7500 „ „	9000 „ „	7 „	50 „
„	9000 „ „	12000 „ „	10 „	— „
„	12000 „ „	15000 „ „	12 „	50 „
„	15000 „ „	18000 „ „	15 „	— „
„	18000 „ „	21000 „ „	17 „	50 „
„	21000 „ „	24000 „ „	20 „	— „
„	24000 „ „	27000 „ „	22 „	50 „
„	27000 „ „	30000 „ „	25 „	— „

Dela 30,000 fl. în susu după fiacare suma de câte 1500 fl. tacs'a crește cu câte 1 fl. 25 cr.; eara restulu mai micu de 1500 fl. se tacsésă totu că sum'a întréga de 1500 fl.

### Scar'a II. Pentru cuștântii.

Pana la	20 florini	v. a.	— fl.	7 cr.
Dela	20 pana la	40 florini	v. a.	— „ 13 „
„	40 „ „	60 „ „	— „	19 „
„	60 „ „	100 „ „	— „	32 „
„	100 „ „	200 „ „	— „	63 „
„	200 „ „	300 „ „	— „	94 „
„	300 „ „	400 „ „	1 „	25 „
„	400 „ „	800 „ „	2 „	50 „
„	800 „ „	1200 „ „	3 „	75 „
„	1200 „ „	1600 „ „	5 „	— „
„	1600 „ „	2000 „ „	6 „	25 „
„	2000 „ „	2400 „ „	7 „	50 „
„	2400 „ „	3200 „ „	10 „	— „
„	3200 „ „	4000 „ „	12 „	50 „
„	4000 „ „	4800 „ „	15 „	— „
„	4800 „ „	5600 „ „	17 „	50 „
„	5600 „ „	6400 „ „	20 „	— „
„	6400 „ „	7200 „ „	22 „	50 „
„	7200 „ „	8000 „ „	25 „	— „

Preste 8000 fl. dela fiacare 400 fl. câte 1 fl. 25 cr. mai multu; restulu mai micu de 400 fl. v. a. se socotesce că întrégu.

### Scar'a III. Contracte, obligatiuni, castiguri de loteria și orice documinte sunătoare pentru sume de bani.

Pana la	10 florini	v. a.	— fl.	7 cr.
Dela	10 „ „	pana la 20 fl.	v. a.	— fl. 13 cr.
„	20 „ „	30 „ „	— „	19 „
„	30 „ „	50 „ „	— „	32 „
„	50 „ „	100 „ „	— „	63 „
„	100 „ „	150 „ „	— „	94 „
„	150 „ „	200 „ „	1 „	25 „
„	200 „ „	400 „ „	2 „	50 „
„	400 „ „	600 „ „	3 „	75 „
„	600 „ „	800 „ „	5 „	— „
„	800 „ „	1000 „ „	6 „	25 „
„	1000 „ „	1200 „ „	7 „	50 „
„	1200 „ „	1600 „ „	10 „	— „
„	1600 „ „	2000 „ „	12 „	50 „
„	2000 „ „	2400 „ „	15 „	— „
„	2400 „ „	2800 „ „	17 „	50 „

Dela 2800 florini v. a. până la 3200 fl. v. a. 20 fl. — cr.  
 „ 3200 „ „ „ „ 3600 „ „ 22 „ 50 „  
 „ 3600 „ „ „ „ 4000 „ „ 25 „ — „

Dela 4000 în susu după fiacare 200 fl. câte 1 fl. 25 cr. mai multu, eara suma mai mică de 200 fl. se tacsésă că întréga.

Tacsele care sunt a se plăti dela suplice (petitiuni, instantie, jalbi) au suferit schimbări esențiale și anume pe cele care se dau la tribunalele judecătorești câte 36 cr., eara pe cele adresate către autoritățile poliției administrative se pune timbru de 50 cr. v. a. La deliberatele și sentințele judecătorești se pune ori plătescă timbrulu după valoarea obiectului principalu asupra caruia curge judecat'a. Deci la unu deliberatu ce curge pentru o sumă până la 50 fl. se pune timbru de 1 fl. 50 cr.; dela 50 până la 200 fl. se da de 2 fl. 50 cr.; dela 200 fl. până la 800 fl. 5 fl. v. a.; eara dela 800 fl. în susu se plătescă timbrulu, precătu face  $\frac{1}{2}$  valoarea obiectului de cërta pretiuitu în bani. De es. doi înși pórta procesu pentru o moșie pretiuită în suma de 100 mii fl. v. a. Actorulu are se dea pentru deliberatu unu timbru (Stempel) de 500 fl. v. a., pentru că atata face jumătate procentu dela una sută mii. Dăca obiectulu de cërta nu se poate pretiui, atunci se plătescă timbru de 12 fl. v. a. Nefindu cineva îndestulatu cu deliberatu și apelandu mai departe, are se numere de antaia cõla 5 și 10 fl. v. a. după natur'a procesulu, eara pentru recursuri câte 1 fl. de antea cõla; pentru recursuri de înregistrare 10 fl. v. a. de oõl'a antaia. — Această lege va face pre fõrte mulți ômeni că se le tréca gādilitur'a și patim'a de a se încurcă în judecati, eara pe alții îi va face că se și deschida ochii prea bine cându pasiescu cu altulu la vreo învoiela și contractu.

Negutiatorii și fabricantii înca sunt datori a și timbră din nouu protocoalele lor comerciale.

### 28463/1165. 1862. Publicare.

Prin legea din 13. Dec. 1862, ce cuprinde unele modificatiuni ale legii de competență (Gebühren-Gesetz) din 2. Augustu 1850, publicată prin fõi'a legil. imper. bucat'a XL 1862 Nr. 89 în 16. Dec. 1862, și prin normativulu executiv, emanatu pentru această în 20. Dec. 1862 (publicatu prin fõi'a leg. imper. bucat'a XLV Nro 102 în 28. Dec. 1862) au intrat următoarele însemnate schimbări:

A) în privința către măsur'a de până acum, după care se luă competența de ecivalentu;

B) în privința către altele persoane, care până acum nu erau supuse ecivalentulu de competență;

C) în privința către averea misicatória, care până acum nu era supusă competenței;

D) în privința către liberarea de până acum a persoanelor îndatorate la competența de ecivalentu dela diumetatea competenței ordinare la stramutari de avere.

Acestate sunt:

ad A. Începundu dela 1. Ianuarie 1863 măsur'a competenței de ecivalentu pentru lucruri nemisicatória se redică dela 2 % alu valõrei la 3 percentu alu aceleiasi valõre, și ecivalentulu è a se demesurá după măsur'a această numai pentru timpul înca restant alu deceniulu curgatoriu până la 31. Oct. 1870.

La lucrurile acelea nemisicatória, care și până acum stă suptu ecivalentulu de competență, nu se face noua faciune a averii nemisicatória ce fú fasionată pentru period'a 1861, până la 1870, neci o noua mediulocire a valõrei, ci singuru numai competența cea veche se va redică potrivit.

Deci competența, care după măsur'a cea veche se mărește numai cu o diumetate, și dela sum'a astufaliu crescută se va compute aruncatur'a, care prin legea din 13. Dec. 1862 se mări dela 15 la 25 %.

Competința crescută, ce cade pentru lun'a lui Ianuarie 1863, precumu și aruncatur'a trebuie se se plătescă deodată cu rat'a, ce trebuie se se dé în patrariulu II militariu 1863.

ad B și C. După legea din 13. Decem. 1862 se modifică pozițiunea tarifala 106 lit. D, precumu urméza:

„Unu ecivalentu de competență procentuala pentru fiacare diece ani de posedere, au a respunde după avere:

„1. Tõte fundatiunile, beneficiile, bisericele, comunele bisericesci și mirene, reuniunile, institutule și alte corporatiuni și societati, a caror membrii nu au vreo parte din fundulu averii comunale

a) din lucrurile nemisicatória dela valõre 3 %;

b) din lucrurile misicatória dela valõre  $1\frac{1}{2}$  %.

„Întreprinderi cu acții și alte societati industriale, dăca partasilor a celorla le compete o parte din fondulu capitalu alu averii comune, dela valõrea lucrurilor nemisicatória 3 %.



### Anotatiunea I.

„Ecuivalentul de competinta nu se aplica la societati pentru castigu comunu, care se infiintara numai pe viati'a partasiloru séu pentru erediiloru, séu care se infiintara pre unu timpu determinatu si nu mai lungu de catu 15 ani.

Dupa determinatiunea acésta voru fi supuse dara pe viitoriu competintiei de ecuivalentu d'impreuna cu aruncatur'a de 25 % nunumai fundatiunile, beneficiile, besericele, comunele besericesci si mirenesci, ci si tóte reuniunile, institutelle si alte corporatiuni si societati, inea si intreprinderile cu actii si tóte societatile industrarie, déca in favórea loru nu se va poté pretinde vreo determinatiune esceptionala a legiei.

Asemenea determinatiuni esceptionali cuprinde legea in

### Anotatiunea II.

„Dela ecuivalentulu de competinta sunt liberati :

a) lucrurile nemiscatória, a caroru proprietate compete ne'mpartita unei comunitati, dreptulu inse de folosire din acelea séu de intrebuintiare è legatu nedespartitu cu alte drepturi separate si posesiuni disponibile de pamentu si de casa, si inca si atunci, candu dreptulu acesta dela vreo posesiune de pamentu séu casa se póte transpune pe alt'a (posesiune) cu séu fara aplacidarea deregatoriála.

b) Tóte acelea lucruri nemiscatória, care nu se afla supuse contributiunei de pamentu si edificia.

c) Lucrurile celea miscatória ale besericeloru si caseloru de rogatiune, care sunt destinate servitiului Dumnediescu.

d) Lucrurile miscatória ale fundatiuniloru spre scopuri de instructiune de binefaceri si umanitate.

e) Posesorii de atari beneficiari, ale caroru venitu curatu anualu nu trece preste 315 fl. v. a. sunt personalu eliberati dela depunerea ecuivalentulu de competintiei; totusi déca intregirea congruei se tiene de vreunu fondu, atunci ecuivalentulu e de a se raspunde din fondulu acest'a.

Decumuva se afla vreo eliberare legala d'in vreun'a d'in susu adusele esceptiuni legali, si adeva :

a. a) preste totu, séu numai interimalu (pana la unu timpu intremediariu mai tardiu, dupa cumu acésta se desemnéa mai de-aprópe pr'in urmatórea sectiune ad D.

b. b) séu in privinti'a averei miscatórie,

c. c) séu in privinti'a numai a unei parti d'in averea miscatória, atunci aceea (eliberarea) trebuie se se pretinda pana la 15. Februaru 1863 st. n. si adeva :

ad a. a) prin un'a copia a statutulu reuniunei séu a contractulu societatiei vidimata pre calea judecatorésca (libera de tapsa)

ad b. b. si c. c) pr'in prescri'sa fasiune positiunea 11 si 12 d'in care se afla la fiacare oficiu de dare (Steueramt) blanchete de vendiare in trei limbi ale patriei; asupra carora are a decide directiunea finantiala de cercu in prima instantia.

Fara esoperarea recunóscerei acestei eliberari legale d'in partea deregatorie care totudéuna trebuie se se esprime espresu si se se faca cunoscuta partitei, neminui d'in asemeni persóne espresu desemnate in lege nu 'i è iertatu a pretinde pentru sine o atare eliberare.

Deci cu acésta se provóca tóte, si adeva :

I. Comunele, besericele, fundatiunile si beneficiile, care pana acuma stá supuse la ecuivalentulu de competinta, se'si fasioneze de aci inainte si averea loru cea miscatória, dupa starea ei din 1. Januariu 1863 pre blanchetele memorate, pana la 15. Februaru 1863 st. n.

II. Tóte reuniunile, institutelle, corporatiunile si societatile de altu neamu, cari sunt obligate pr'in legea cea noua la raspunderea competintiei, apoi intreprinderile cu actii si societatile industrarie obligate singuru numai spre fasionarea averei loru celei nemiscatórie, au a'si fasioná :

a) averea loru cea nemiscatória dupa prescrisele sectiuni 1, 2, 3 si 5 din inaltulu emisu alu minister. de financia din 30. Martie 1862, precumu :

a. a. case, bucati de pamentu de totu soiulu, d'impreuna cu drepturile tienetóre de ele, d. e. drepturi de moraritu si breraritu si altele, deosebitu dupa positiunea si numerulu loru.

b. b. valórea caseloru si a drepturiloru cu acestea impreunate, venitul curatu séu darea de pamentu cea mediulocita pentru fia-care bucata de pamentu separatu.

c. c. Venitul dela fia-care obiectu in restimpulu celu d'in urma de 10 ani 1852 pana la 1862, séu celu puçinu dela timpulu castigului de posedere de pana acumu è a se fasioná separatu de fasiune pr'in o aclusa la celu mai deaprópe oficiu perceptualu, la care trebuie ele a raspunde darea dirépta.

Oficiele perceptuale sunt indatorate a dá desluciri pentru formularulu prescri'su toturoru aceloru partisani, cari concurgu pentru aceea, (pag. 260 si 274 a fóiei legiloru provinciale din 1852, aflatóre in tóte comunele la antisti'a locala.)

b. Dar' reuniunile de totu soiulu, institutelle, corporatiunile si socie-

tatile de altu soiul mai au de a fasioná inca si averea loru cea miscatória pana la 15. Februaru 1863 prin blanchete ce se afla de vendiare la ver-ce oficiu de dare (totu atata, déca le compete loru o eliberare séu bá).

c. Eliberarile aratate suptu a, b, c ale susu citatelloru determinatiuni esceptionali, sunt a se pretinde in fasiunea preste averea nemiscatória séu prin suplici speciale fara timbru; 'acelea de suptu c si d, inse in fasiunea pentru lucruri miscatória suptu positiunea 11.

ad D. Tóte acuisitiunile (Erwerbungen), cari dela 1. Januariu 1863 incepundu, se voru face din partea vreunei persóne obligate la competinti'a de ecuivalentu prin cumparare, schimbare si premiare, sunt subordonate de aci inainte competintiei ordinare pentru afacerile juridice \*) ale castigului; inse esemenea posesiune se va supune pe viitoriu oblegamintei pentru raspunderea ecuivalentulu de competinta numai dupa decurgerea anului alu diecelea, computanduse aci timpulu, d'in care a ajunsu visteri'a statulu dreptulu, de a pretinde competinti'a ordinaria dela castigulu averei.

Acuisitiunile de soiulu acest'a, cari se facurá inainte de 1. Jan. 1863 din partea acelloru partite, care sunt pe viitoriu supuse la ecuivalentulu de competinta in urm'a legiei din 13. Dec. 1862 sunt de acumu a se fasioná, eara competinti'a se va demesurá numai dupa decurgerea timpulu de posedere, celui de diece ani.

Spre scopulu eliberarei interimali trebuie se se aclude fasiunei o copia din acelu documentu legalu, pre care se radimá acuisitiunea.

Acésta eliberare nu privesce persónele obligatóre spre competinti'a ecuivalentala, cari avurá a raspunde mai inainte o atare competinta pentru curgatórea perioda decenala 1860/70.

Déca s'ar pretinde eliberarea interimala a competintiei dela lucruri miscatória, cari inca nu se afla diece ani in posesiunea fasionariului, apoi è a se enumerá valórea suptu positiunea 12 a chartiei de fasiune si dovad'a pentru pretensiune are se se presteze in modu de incredere.

Publicarea de susu se aduce prin foile publice la cunoscenti'a toturoru acelloru, pe care 'i atinge, si o alta provocare oficiala nu este de a se asteptá.

Partitele negligente voru avé a'si ascrie numai insusi urmarile legali. Sibiu in 14. Januariu 1863.

### 1—3 Dela directiunea de financia provinciala c. r.

\*) Rechtsgeschäft.

### Concursu de intreprindere arhitectoriale.

Cladirea pretoriului distriputului cetatei de Pétra in opidulu Siomcuta mare, prin congregatiunea generale conclusa, si prin locurile mai nalte concesa, — in primavara a. c. incepundu pe calea unei minnendo licitatiune se va preda celui ce pentru mai pucinu o va intreprinde.

Pretulu de eschiamare a diferiteloru oficie e urmatoriu :

I. Lucruri de muráriu :

- |   |          |
|---|----------|
| a) Construirea parcaneloru dupa unu stanginu cubicu                     | 12 fl. — |
| b) Construirea parcaneloru dupa unu stanginu curentu                    | 1 „ 30   |
| c) Slacatura cu cuele, si drotulu trebuintiosu de unu stanginu cuadratu | 1 „ 56   |
| d) Podidur'a cu petri late (Pflaster) dupa unu stanginu cuadratu        | — „ 50   |

La aceste locuri distriputulu numai materia o va contribui vectorata la locul edificiuului; — castigarea manuriloru lucrátóre va fi datori'a intreprindietoriului.

II. Taiere de pétra : Pentru pétri late patrate taierea si cararea loru la locul cladirei

1400 fl. —

III. Producerea unui milionu de tiegle arse, si vectorarea (cararea) dupa o mie

8 „ —

IV. Producerea de dóue dieci mii de ferdele de varu bine arsu si si vectorarea, dupa 4 ferdele

1 „ —

Aceste lucruri oficiale de sub Nr. I., II., III. si IV. deschilinitu se voru eschiamá si deschilinitu sau si cumalatu intrun'a se voru predá. — Intreprindietorii pentru lucrulu de sub I. a, voru dobandi o anticipatiune de 4000 fl. pentru celalalte lucruri cate  $\frac{10}{100}$  a sumei de intreprindere: Licitantii au de a depune  $\frac{10}{100}$  a sumei de eschiamare, in bani gata séu in obligatiuni de statu :

Pana la finirea licitatiunei si oferte in scrisu se potu presentá la oficiulu notarialu alu distriputulu.

Dupa inchierea actulu de licitatiune intreprindietoriulu are de a intregi cautiunea la  $\frac{1}{3}$  parte a pretulu de intreprindere; aceasta cautiune póte sta si din averi nemiscatóre.

Licitatiunea se va tiené in Somcuta mare la cas'a pretoriale in 16. Februaru 1863 stilu nou.

Conditiiunile mai pe largu se potu vedé la cas'a pretoriale in cancelari'a notarialu precum si planulu cladirei.

Din siedinti'a comitetulu distriputuale alu cetatei de pétra, in opidulu Siomcuta mare tienuta in 3. Januarie 1863.

Andrieu Medanu,  
protonotariu distriputuale.

2—3

### Cursurile la bursa in 27. Januariu 1863 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 57 cr. v. a
Augsburg	—	—	114 „ 35 „
London	—	—	115 „ 86 „
Imprumutulu nationalu	—	—	81 „ 95 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	75 „ 40 „
Actiile bancului	—	—	821 „ — „
„ creditulu	—	—	226 „ — „

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.